

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati
Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos
centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera**

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

De Tempore

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, 1631

Exegesis Euangelij Matthæi XX.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47044](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47044)

Christi sanguinis præfigurabat. Bibebant autẽ de spirituali petra eos consequente, id est, desiderijs eorum feruente. Aut consequente eorũ petra, id est, Christo per totum eremum, vt vbicunq; desiderent humana subsidia constitutis in via, ibi Christus in petra significatus eis necessaria ministrabat. Ideo sequitur: Petra autem erat Christus, non re, sed figura & præfiguratione.

EXEGESIS EUANGELII EIVSDEM
Dominica, Septuagesima, Matthæi XX.

Septuagesimæ mysteriũ quod.

In hac Dominica filij hodierna Septuagesimam inchoamus, in qua lætitiæ cantica ex officio subducimus diuino, sic statuentem Ecclesia, vt hodie deuotionem nostram recolamus, qua humanum genus multipliciter deuiavit à creatore suo, lapsuq; mirabili à paradisi amenitate exclusum, suo merito cecidit in multiplicem miseriam. Cecidit enim, vt dixi, ab incolatu paradisi, in exilium hoc, quo viuimus, laboriosum. Cecidit de vita in mortem, de requie ad inquietudinem, de pace ad perturbationes, de incolumitate & tranquillitate ad afflictionem. Hæc autem omnia primi nobis parentes ac successoribus nostris in paradiso sua comparauerunt præuaricatione. Recolimus igitur humani generis lapsum statusq; nostri miseriam in luctu & tristitia. Idcirco hodie quoque legitur Euangelium, quod nostri nobis exilij indicat laborem & conatum, per quem à labore iterum ad requiem, ab afflictioneq; ad pacem redire contendimus. Est enim laboriosa hæc nostra vita, & exilium nobis calomitosum in poenitentiam datum, vt peregrinantes per varias difficultates ad patriam quam amisimus, reuertamur. Huius autem laboris nobis in hoc Enangelio Dominus Iesus narrat similitudinem, dicens:

Simile est regnum cælorum homini patrifamilias, qui exijt primo manẽ conducere operarios in vineam suam.

Iob 1.

Homo natus ad laborem dicitur, quomodo auis ad volandum. Et hoc maxime in hoc exilio, in quo nobis à Deo dictum est: *In sudore vultus tui visceris pane tuo.* Admonet itaque nos per similitudinem Christus, non otio indulgendum, sed labori, quo æternam, iuxta suam conuentionem, hoc est, iuxta suam misericordissimã promissionẽ ab eodem recipiamus mercedẽ. Dicit igitur: *Simile est regnum cælorum homini patrifamilias, ac si diceret: Negotium & status Ecclesiæ militantis comparari potest homini patrifamilias, qui exijt primo manẽ conducere operarios in vineam suam.*

Genes. 1.

Familia Dei triplex quæ.

Homo iste paterfamilias, Deus est omnipotens, qui triplicem habet familiam, cælestium, terrestrium & infernorum. Prima est familia filiorum cum patre regnantium. Secunda familia est militum pro honore patris & sua salute pugnantium, Tertia familia est incarcerationum, & operum suorum malorum poenas soluentium. Ad secundam familiam pertinet, quicquid hic de his, qui conducuntur in vineam, dicitur. Est enim vinea præsens Ecclesia, quæ regno assimilatur cælorum, quia in ea, & non alibi negotium agitur, quo perueniatur ad regnum cælorum. Deus autem Pater idcirco homo dicitur propter pietatem, pater autem familias propter gubernationem.

Vinea quid mystice significet.

F. VI
21

mem. Exit autem non mutando locum, sed diffundendo pietatem. Exit, sed nihilominus ubique manens, ubique operans, omnia gubernans, omnia servans. Exire tamen dicitur, ubi novos producit effectus. Verbi gratia: In mundum venisse dicitur, quia in mundo assumpsit carnem. In hominem quoque venire dicitur, quando novi aliquid in homine operatur, charitasque diffundit fervorem. Dies hic significat aetatem mundi, seu aetatem hominis. Diversae itaque aetates, diversae sunt horae diei. Manè igitur, aetatem significat primam mundi, puta tempus illud ab Adam vsque ad Noe. Exijt ergo pater familias manè, hoc est, in principio mundi conducere operarios, id est, iustos quoslibet, qui intermedio hoc tempore, scilicet inter Adà & Noe, exierunt, quos misit in vineam suam, id est, in ecclesiam suam, ut alios quoque edificarent verbo & opere, & unusquisque hæc dona, quæ accipit à Deo, proximis suis libenter impartiat, ad cooperandam omnium salutem. Ad hoc enim accepit quilibet à Deo talenta seu dona, non ut in terram fodiat, nec ut sibi soli his utatur aut abscondat, sed in utilitatem proferat multorum. Unde dicit Paulus: *Ego plantavi. Apollo rigavit.* Hoc igitur est in vinea Domini operari, donis à Deo acceptis in gloriam patrisfamilias, & in fertilitatem vineæ vi. Vineam enim ex operarijs ipsis constituitur. Hi enim qui in vinea Domini operantur, sunt ipsa vinea, aut vites in vinea. Quemadmodum enim Ecclesie membra Ecclesiam constituunt, sic operarij, qui etiam vites dicuntur seu palmites, constitunt vineam. Christus tamen se nominat vitem. *Ego sum vitis*, inquit, & *Pater meus agricola est.* Nos verò vocat palmites, qui sub triplici sunt discrimine. Sunt nanque palmites in vite, id est, in Christo per fidem manentes, sed non virent, nec fructum adferunt per operationem. De his dicit: *Omnes palmites in me scilicet manentem, non ferentem fructum, tollent cum.* Hi sunt peccatores, sed fideles. Sunt alij palmites excisi aridique ad solitum ignem idonei. Hi sunt hæretici & schismatici, qui nec Christo inhærent per fidem, nec per operationem. Vtrique palmites supradicti ad ignem, si ita inveniuntur in fine, projiciuntur. De his dicit Christus: *Si quis in me non manserit, mittetur foras sicut palme, & arefcet. Et colligent eum, & in ignem mittent.* Tertij sunt palmites, qui in vite, id est, in Christo manent per fidem & operationem. De his Christus: *Qui manet, inquit, in me & ego in eo, hic fert fructum multum.*

Conventionem autem factam cum operarijs ex denario diurno, misit eos in vineam suam.

Conventio patrisfamilias cum operarijs est promissio mercedis, promissio æternæ retributionis, æternæ vitæ. Denarius præmium est seu felicitas æterna, debita ex promisso diuino, iuxta dignam operationem, observantiamque decalogi præceptorum Dei. Denarius enim olim ut quidam dicunt, decem nummis computabatur. Dicitur autem diurnus, quia pro eo continuè laboratur, & quotidie regnum cælestis ingredientibus datur. In prima hac mundi aetate misit Adam, Abel, Enoch, Seth, & quotquot fuerunt sancti vsque ad Noe. Sciendum in hoc labore spirituali nunquam deesse consolationem laboris, spemque præmij. In labore verò seu operatione corporali sæpenuero & opus & opera perditur, spes quoque & præmij & fructus

Ioan. 1.
Manè quid signet.
Math. 27.
1. Cor. 3.
Ioan. 15.
palmitum differentia triplex.
I.
II.
Ibidem.
III.
Ibidem.
Denarius diurnus quid sit.

os con-
tra, id
ubidia
ministra
præf-
ua luti-
e hodie
pliciter
lufum,
ab in-
de vita
de in-
mi no-
præ-
miferi-
quod
iterum
in labo-
am da-
ifimus,
as lufus
qui ex
Et hoc
ut in ve-
in otio
hoc est,
ercedit
ic si di-
ini pa-
suam.
fami-
rū cum
& sui
suorū
requi-
ens Ec-
potum
deirco
natio-
nem.

fructus luditur. Nam hominum impostura nonnunquam operantem fallit, nonnunquam quoque gratis laborem impendit, quia nullus respondet fructus propter sterilitatem, aut propter aeris inclementiam, aliamve, siue terræ, siue temporis conditionem malam. Nam in vinea temporali, aut in agro sæpe operatio, quamuis ardua nil proficit, neque fructum, neque gratiam, aut consolationem operanti referens. At in opere spirituali nunquam conscientia deest hæc consolatio, quod iusta operatus sis. Est enim honestum, iucundum delectabileque cuicumque homini, quoties recolit se bene egisse, aut bene operatum esse. Est etiam bene operanti alia consolatio maxima, credere se Deum habere propitium & amicum. Quamuis enim ex operibus suis nemo sibi fiduciam promittat, nec consolationem accipiat, id enim humilitas prohibet, qua fit, ut si etiam iustus vir, qui bene egerit, id omnino ignoret, aut non iudicet bonum non operans tamen bonum, certam habet conscientiam, quod Dei præcepta non seruat. Non seruantibus autem Dei mandata non potest esse spei bonæ consolatio, sed futuri supplicij metus.

Hora tertia
quid de
figura
mythice.

Et egressus circa horam tertiam, vidit alios stantes in foro ociosos, & dixit illis:

Tertia hora est decursus mundi à Noe vsque ad Abraham, constituitur secundum ætatem mundi. Et inuenit stantes ociosos. Quisquis enim fides non habet ociosus est. Cùm autem fides non recipiatur per infusionem & reuelationem, omnis homo in se, & iuxta naturam suam consideratus, infidelis & extra vineam constitutus est, idcirco iure dicitur ociosus. Inueniuntur autem in foro, id est, in seculo isto negotiationibus, emptionibus & venditionibus, lucris quoque & damnis expositi. Ibi enim plerique pro commodis delectationibusque corporeis spiritualia bona, puta Dei gratiam, Dei dona, virtutes, consolationes spirituales & præmia æterna sibi comparant. Nō vt emptionis modo iuste ac digne pendant præciū pro bonis spiritualibus, sed quod Deus adeo sit misericors, adeo liberalis, vt non possit non reddere centuplum, quemadmodum promittit his, qui vel simpli illi offerunt, hoc interim sibi pro illius amore, quod delectat, subrahentes. Alij rursus vt nature quam gratia bona vendunt pro temporalibus lucris, aut pro carnis delectationibus. Emunt igitur quidam regnum cælorum, nonnulli infernum comparant.

Math. 9.

Luc. 16.

Math. 19.

Math. 5.

Isaie 56.

Math. 19.

Quomodo, inquis, emitur regnum cælorum? Audiendo Christi vocem *Vade & vende omnia que possides, & da pauperibus, & sequere me: & habebis thesaurum in celo.* Itemque: *Omnis, qui reliquerit agrum aut uxorem, aut parentes, aut filios, centuplum accipiet, & vitam æternam possidebit.* Item: *Beati pauperes spiritus, quoniam ipsorum est regnum cælorum.* Emitur igitur regnum cælorum paupertate, seu omnium rerum abdicatione. Emitur etiam castitate. Unde per Esaiam Dominus dicit: *Non dicat eunuchus: Ecce ego lignum aridum. Quia his dicit Dominus eunuchis: Qui custodierint Sabbata mea, & eligerint, que ego volui, & tenuerint fœdus meum, dabo eis in domo mea, & in muris meis locum, & nomen meum: ut a filiis & filiabus. Nomen sempiternum dabo eis, quod non peribit.* Hi sunt eunuchi, qui (vt Christus dicit) seipfos castrant propter regnum cælorum, qui

neque nubent neque nubentur, sed erunt sicut Angeli Dei in caelis. Verum quomodo, inquis, emittitur infernus, aut quis vult emere gehennam ignis? Omnis avarus & immundus & alij criminosi omnes, de quibus Apostolus pronunciat, quod regnum Dei non consequentur, comparant sibi infernum: praefertunt enim voluptates suas Deo eiusque regno, spoliantes se eius gratia eiusque beatitudine pro noxijs, immundis, breuissimisque delectationibus. Et quid mirum est, si operibus malis emittitur infernus ac daemonum societas, quando seruus etiam piger & inutilis eijcitur in tenebras exteriores, quando negligens, qui non facit fructum bonum ac sterilis, in ignem mittitur? Redeamus ad textum, & audiamus quid paterfamilias his, quos hora conduxit tertia, locutus sit. Ait namque illis:

Itē & vos in vineam meam, & quod iustum fuerit, dabo vobis. Illi autem abierunt.

Iuxta modum ac mensuram charitatis vestrae reddetur vobis merces aeterna, quae non minor erit meritis vestris, sed tam incomparabiliter, quam misericorditer ea excedet. De hac mercede scriptum est: *Ecce venio cito, & merces mea mecum est, dare unicuique secundum opera sua.* id est, iuxta exigentiam meritorum suorum. Illi autem abierunt, hoc est, à vitijs ad virtutes, ab operatione mala, & à bonorum sterilitate operum, ad bonorum operum fecunditatem.

Iterum autem exijt circa sextam & nonam horam, & fecit similiter.

Circa horam sextam & nonam inuenit, quos simili modo conduceret mitteretque in vineam suam. Sexta hora tertia est aetas mundi, extendens se ad Abraham vsque ad Moysen. In hac aetate missus in vineam est operari Abraham, Isaac, Iacob, duodecimque Patriarchae cum reliquis iustis. Porro à Moysē vsque ad Christum, quicquid temporis interfluit, nonam constituit horam, quartamque mundi aetatem. In hac aetate Moyses, Iosue, Aaron, Dauid, Ezechias, Iosias, ceterique reges & iudices boni cum Samuele & Prophetis reliquis, cum principibus & sacerdotibus intrarunt vineam Domini, & quod bonum est operando, vineam Domini excoluerunt. In hac aetate Iob quoque, & nonnulli alij ex Gentibus ad Domini vineam sunt vocati.

Circa vndecimam verò horam exijt, & inuenit alios stantes ociosos, & dixit illis: Quid statis hic tota die ociosi? Dicunt ei: Quia nemo nos conduxit. Dicit illis: Itē & vos in vineam meam.

Hora vndecima tempus est Euangelicae legis ac gratiae. Tunc enim quinta aetas mundi incipit, in qua paterfamilias suum Filium misit in vineam suam cum Apostolis, Sanctisque omnibus, tum praedicatoribus, tum alijs quibuslibet credentibus, & ea, quae recta sunt, operantibus, qui non minus opere docent & exemplo, quam verbo. Quotquot enim fuerunt à tempore Christi, erunt vsque ad finem mundi, vbi aetas haec terminabitur in hanc aetatem suscipiuntur numerandi. Exijt itaque circa vndecimam, & inuenit

T 2 alios

F. VI
21

Matth. 12.
Luc. 9.
Galat. 5.
Matth. 13.
Matth. 1.
Ioan. 3.

Apoc. 22.

Hora sexta
quae sit.

Hora nona
quae sit.

Hora vndeci-
ma quae aetas
sit.

Gregor.

alios stantes in foro ociosos. Qui sunt isti alij, nisi gentes à Iudæis (qui ante referuntur vocati) moribus diuisi, atque sine Deo viuentes in hoc mundo ociosi? Et dixit eis: Quid statis hic tota die ociosi? Qui transacto longo mundi tempore pro salute sua laborare negligebant, quasi ociosi adhuc in foro stabant, ideo responderunt, quia nemo nos cōduxit. Nemo prophetarum, nemo ad gentes patriarcharum missus fuerat, nemo eis viam salutis predicauerat, idcirco dicunt: Nemo nos conduxit, nemo nos quid agere debemus, instituit. Idololatria nanque vbiq̃, dum Christus in mundum veniret, regnabat. Dicit autem & illis: Ite & vos in vineam meam, id est, in ouile meum. De his enim ouibus per Apostolos suos conuertendis Christus loquebatur: *Alas oues habeo, quæ non sunt ex hoc ouili, & illas oportet me adducere, & vocem meam audient. Et fiet vnum ouile & vnus pastor.* De Gentibus hoc dictum intelligimus, per Apostolos & Doctores sanctos vsque in finem mundi conuertendis.

Ioan. 10.

Cum autem serò factum esset, dicit Dominus vineæ procuratori suo: *Voca operarios, & redde illis mercedem, incipiens à nouissimis vsque ad primos.*

Matth. 7.

2. Theff. 4.

Ioan. 5.

Vocare operarios quid sit.

Ioan. 17.

Quum serò factum esset, cum finis adesset mudi, dixit Dominus vineæ, hoc est, Deus Pater, suo procuratori, hoc est, Christo Filio suo, cui data est omnis potestas à Patre in cælo & in terra. *Voca operarios, & redde illis mercedem.* Voca eos ad iudiciū, qui in Ecclesia laborauerunt fideliter. Ipse enim Dominus tūc in iussu & in voce Archægeli, & in tuba Dei descendet de cælo. Et vt alibi dicitur: *Veniet tunc hora, in qua omnes, qui in monumentis sunt, audient vocem eius.* Vocare itaque operarios, est labori diei & mundo finem imponere, & reddere operarijs mercedē, ist est, vitam æternam. *Hæc est autem, inquit, vita æterna, vt cognoscant te solum Deū verum, & quē misisti Iesum Christum.* Nihil itaq̃ aliud est dicere: *Voca operarios, quàm mortuos resurgere iube, & tantquam iudex viuorū & mortuorū, redde illis mercedem, incipiens à nouissimis, ab his scilicet, qui circa vndecimam venerunt, hoc est, ab his, qui tempore gratiæ vocati sunt.* Hi enim quasi citius remunerati sunt, quàm priores alij, qui ante Christi natiuitatē operati sunt in vinea, quia multo breuiori tempore à regno cælorū, & à perceptione cælestis beatitudinis sunt dilatati. Antiqui enim Patres longo tempore post mortem suam (cum necdum illis referatus fuerat Christi passione aditus regni cælorum) expectarunt in lymbo suæ captiuitatis liberationē. Porrò in nouo testamento Gentes mox vbi à corpore fuerint absoluti, remunerationem, quo ad animam, beatitudinis æternæ accipiunt. Vicinior quoque illis consummanda beatitudo, quo ad gloriam corporis fuit, quia quanto ab eorum morte ad resurrectionem vniuersalem propius illa distabat, tanto citius dici possunt alij, qui diu ante sunt mortui, laboris sui præmium recepisse.

Cum venissent ergo, qui circa horam vndecimam venerant; acceperunt singulos denarios.

Gentiles, & qui tardè conuersi sunt ad Christum, receperunt singulos denarios, hoc est, mercedem, quam promiserat paterfamilias his qui
circa

circa horam fuerant primam conducti. Receperunt singulos denarios, non quod multi sint denarij, siue dij, siue beatitudines, sed vnus tantum est Deus, vna beatitudo, vnus denarius: & hoc quatenus loquimur de eo, qui beatificat, confert aut causat beatitudinem. Nam si loquamur de his, qui participant beatitudinem, seu qui recipiunt Deum siue denarium, tunc sunt multæ fructiones aut visiones, vbi singuli beati habent suam. Secundum Augustinum enim visio Dei est tota merces regni cælestis.

Venientes autem & primi, arbitrati sunt, quod plus essent accepturi. Acceperunt autem & ipsi singulos denarios.

Venientes primi, hi scilicet, qui ad vineam ante illos, qui circa vndecimam venerant, missi diutius fuerunt operati, arbitrati sunt, quod plus essent accepturi propter opus plus diuturnum, acceperunt autem & hi singulos denarios. Non intelligendum est omnes in gloria beatitudinis esse pares, sed iuxta discretionem meritorum, alios alijs esse superiores aut clariore, ita tamen beatos singulos, vt nulli quid desit, ita plenos, vt capere plus non possint. Est enim dolium vino plenum, est etiam bathus, aut quarta aut vasculum paruulum plenum, vtrobique est plenitudo, magna tamen est differentia plenitudinis huius, iuxta vasorum magnitudinis seu capacitatis differentiam. Pari modo iuxta merita vniuscuiusque, quantum capere potest, omnibus erit beatitudinis plenitudo. Erit tamen magnum discrimen seu differentia claritatis: quando quidem stella differt à stella in claritate, & quomodo hic dispares sunt electi in merito ac gratia, ita erunt quoque non æquales omnes in gloria, licet omnes perfecte sint beati. Sciendum quoque, Deum in remuneratione, seu mercedis collatione non attendere solum ad laboris arduum, operis difficultatem, operumque multitudinem, sed ad charitatis magnitudinem atque feruorem, iuxta quem meritum essentialè mensuratur, & ad cordis munditiam, quæ iuxta gradus suos perfectius & clarius, aut imperfectius Deum videbit. Charitati enim essentialè præmium respondebit. Porro laboris magnitudini & similibus circumstantijs redditur præmium accidentale, iuxta quod maior aut minor fuerit operis difficultas.

Et accipientes murmurabant aduersus patrem familias, dicentes: Hi nouissimi vna hora fecerunt, & pares illos nobis fecisti, qui portauimus pondus diei & æstus?

Regnum cælorum murmuratorum nemo intrat. Quomodo ergo aliqui referuntur mercedem beatitudinis accipientes murmurasse? Dicendum, eos murmurasse, id est, admiratos fuisse seu expauisse incomprehensibilem diuinæ benignitatis multitudinem, quæ in omnes, præcipue autem in eos, qui circa vndecimam sunt horam vocati, erat tanta, vt non mirum esset primos murmurare contra patrem familias, si murmurare possent. Aut esto, quod aliqui possent murmurare, hæc & similia dicerent: Hi vna hora fecerunt, & pares eos nobis fecisti (scilicet in præmio) qui portauimus pondus diei & æstus, id est, qui maiores laboris, temporis, sudorisque portauimus difficultates. Hic colligitur vndecimam horam vltimam fuisse diei, & æstus.

Gregor.

Vndecima hora qua sit.

T. 3. vsque

E. VI
21

Ioan. II.
Math. 27.

vsque ad duodecimam, quæ diei erat finis, indeque conijcitur sextam fuisse meridiem, Christo testante: *Nõnne duodecim hora sunt dies?* Sequitur itaque sexta hora fuisse meridiem, qua Christus Dominus noster fuit crucifixus, nonam verò tertiam horam fuisse post meridiem, qua in cruce mortuus est Iesus.

At ille respondens vni eorum, dixit: Amice, non facio tibi iniuriam. Nõnne ex denario conuenisti mecum? Tolle quod tuum est, & vade. Volo autem & huic nouissimo dare, sicut & tibi. An non licet mihi, quod volo facere? An oculus tuus nequam est, quia ego bonus sum? Sic erunt nouissimi primi & primi nouissimi.

In parabolis
Christi quid
potissimum
spectandum
sit.

Qui inter murmuratores recensebatur, cuidam Dominus respondit: Amice, non facio tibi iniuriam. Si tibi quod promisi dederò, nullam facio tibi iniuriam, tamen si alteri plus dederò, quam tu fortasse aut ille meruerit. Nõnne mihi licet dare, & supererogare etiã vltra meritum, quæ volo? Num subiectus alicui addictus ve sum, vt quod mihi libet, non liceat facere? Si considerationes argumentationesque tuæ erroneæ sint aut iniquæ, ego tamen nihilo minus bonus sum, & iudicia mea vera & iusta sunt. Sciendum Evangelium hoc parabolicum esse, & similitudinem narrare. In similitudine autem & parabola, non oportet partes comparandas omninò siue ad omnia, sed in his tantum iuxta quæ data est similitudo, quadrare. Hic enim tanta, vt dixi, misericordia ostenditur Dei, vt æquitatem humanam quoque videatur excedere, atque (si fieri in illa vita id posset) murmurandi occasionem inuidiæque præstare materiam. Sic erunt nouissimi, scilicet in labore & conductione primi, & primi nouissimi.

Multi enim sunt vocati, pauci verò electi.

Multi ad fidem sunt vocati & baptismi gratiam assecuti, pauci verò electi, id est, prædestinati ad vitam, & gloriam adepturi. Neminem puto, nisi stipites & lapides non terret hoc verbum, neque parum neque leuiter, & facit de suis meritis quemuis, si qua sunt (humilis enim sui cognitor non inuenit in se, quæ æstimet enumeretve merita) prorsus diffidere. Certi enim sumus omnes nos esse vocatos, verum an electi simus, nescimus. Non potest autem veritas fallere, quæ ex multis vocatis dicit electos nisi paucos saluari. Cogitet igitur vnusquisque nostrum & timeat fortasse se non esse electum. Inquirat si in statu suo, si in officio, si in operibus suis, occupationibus atque negotijs inueniat quo non potest intrari in regnum cælorum. Si inuenit, doleat, poeniteat, corrigat & confidat, quia Deus poenitentes non abiicit. Curate igitur filij ne vita vestra contrarium vobis præbeat & testimonium & argumentum, puta vt non sitis de illis paucis, qui sunt electi Dei, clamante hoc aduersum vos etiam vita vestra. Misericordiam autem nobis omnibus largiatur Dominus noster Iesus Christus, qui est benedictus in secula, Amen.

SERMO